

MEMO

Aan : Gert Hans

Van : Mark Daalwijk

Datum: : 16 februari 2010

Onderwerp : Voortoets Natura 2000 centrumgebieden Berkelland

Inleiding

De gemeente Berkelland is bezig met het actualiseren van verschillende bestemmingsplannen. Zo ook die voor de centrumgebieden. Het gaat hierbij om de centra van de vier grote kernen, Eén van de vragen die zich hierbij aandient is of Natura 2000-gebieden belemmeringen opwerpen. Om deze reden is een zogenaamde voortoets nodig. De voortoets moet duidelijkheid bieden over de kans op nadelige effecten op Natura 2000-gebieden. Wanneer een effect niet met zekerheid valt uit te sluiten, moet in een passende beoordeling worden bepaald of dit effect daadwerkelijk op kan treden en eventueel mitigeerbaar (te verzachten) is. Voor deze beoordeling is gebruik gemaakt van de Streekplanuitwerking “Zoekzones stedelijke functies en landschappelijke versterking” (vastgesteld door GS van Gelderland op 12 december 2006).

Natura 2000 & Natuurbeschermingswet

Natura 2000-gebieden vallen onder het beschermingsregime van de Natuurbeschermingswet 1998. Het gaat hierbij om gebieden die zijn aangewezen op grond van Europese richtlijnen: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de instandhouding van deze gebieden zijn een aantal doelen geformuleerd. Om deze instandhoudingsdoelen te kunnen realiseren geldt er een vergunningplicht voor alle plannen en projecten die mogelijkterwijs gevolgen kunnen hebben voor het beschermde natuurgebied.

De eerste stap is de oriënterende fase ofwel de voortoets. Daarbij gaat het erom of op voorhand valt uit te sluiten dat effecten op Natura 2000-gebieden optreden. Als dat niet zo is, geldt de vergunningplicht (met de provincie als bevoegd gezag voor vergunningverlening). Bij vergunningverlening moet vooraf zeker zijn dat geen sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied. De instandhoudingsdoelen mogen niet in gevaar komen. Afwijking hiervan is alleen mogelijk na toepassing van de zogenaamde ADC-toets:

- Alternatieve oplossingen voor het project onbreken én er is sprake van een
- Dwingende reden van groot openbaar, waarbij
- Compenserende maatregelen alle schade moeten compenseren.

Het is bij een bestemmingsplan of projectbesluit niet voldoende om slechts te verwijzen naar een eventuele vergunningplicht in het kader van de Natuurbeschermingswet. Op grond van artikel 19j van deze wet moet je ook bij bestemmingsplannen en projectbesluiten rekening houden met de gevolgen van een ruimtelijke ontwikkeling voor het gebied (en indien van toepassing voor het beheerplan). Bij mogelijke significante gevolgen moet je een passende beoordeling maken. In dat geval geldt ook de verplichting om een plan-MER op te stellen.

Streekplanuitwerking

In de Streekplanuitwerking “Zoekzones stedelijke functies en landschappelijke versterking” beperkt de voortoets zich tot zones die liggen in de nabijheid van Natura 2000-gebieden. Uitgangspunt hierbij is dat de kans op significante effecten gering is op een afstand groter dan 3000 meter. Voor alle aspecten die invloed kunnen hebben op Natura 2000 zijn specifieke effectafstanden (kleiner dan 3000 meter bepaald). Alleen voor hydrologie zijn effecten op deze afstand niet geheel uit te sluiten.

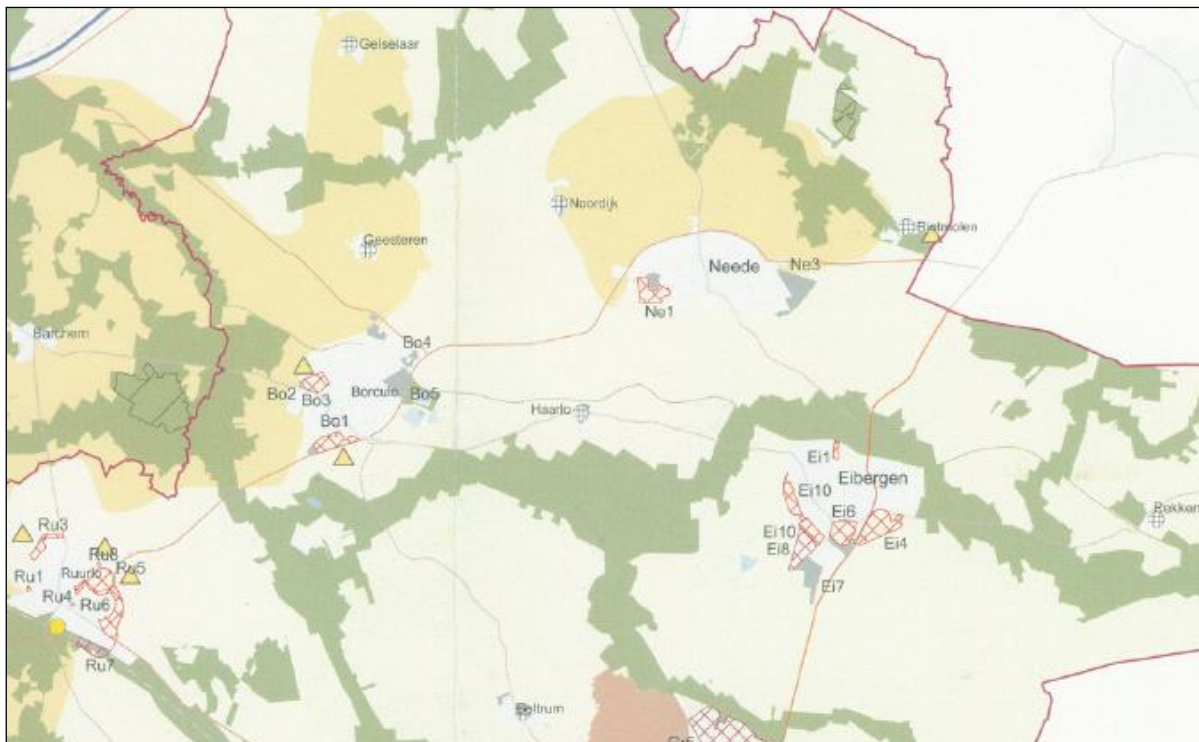
De invloeden zijn als volgt omschreven:

- Ruimte: feitelijk ruimtebeslag op Natura 2000-gebieden. Daarbij is per definitie sprake van een mogelijk significant gevolg.
- Versnippering: treedt op bij verkleining, fragmentatie of isolatie van aaneengesloten natuurgebied.
- Verstoring: door licht, geluid en mensen.
 - Verstoring door licht: voor zoekzones voor wonen is uitgegaan van een invloedsgebied van 500 meter. Voor zoekzones voor werken is bij lokale bedrijventerreinen uitgegaan van een invloedsgebied van 100 meter.
 - Verstoring door geluid: voor zoekzones voor wonen is uitgegaan van een invloedsgebied van 500 meter. Voor zoekzones voor werken is bij lokale bedrijventerreinen uitgegaan van een invloedsgebied van 300 meter.
 - Verstoring door aanwezigheid van mensen: treedt vooral op door wandelen in de omgeving. Voor alle zoekzones is uitgegaan van een invloedsgebied van 1250 meter.
 - Nuancering verstoring: de grootte van de zoekzone en de ligging van de zoekzone ten opzichte van andere verstoringbronnen speelt een belangrijke rol.
- Hydrologie: door permanente bemaling (in de vorm van bijvoorbeeld drainage) of het al dan niet infiltreren van regenwater is sprake van een mogelijke invloed op het grondwatersysteem (en dus op kwetsbare, grondwaterafhankelijke natuurwaarden in een Natura 2000-gebied). Bij aanwezigheid van verdrogingsgevoelige waarden is binnen de 3000 meter een hydrologisch effect niet op voorhand uit te sluiten. Als tussen een zoekzone en een Natura 2000-gebied een hydrologische barrière ligt (zoals een rivier), dan beïnvloedt de zoekzone het gebied niet (ook al is de afstand minder dan 3000 meter).

De uitkomsten van de beoordeling leveren vier mogelijke antwoorden op:

1. De zoekzone ligt geheel of gedeeltelijk in Natura 2000-gebied. Een Natuurbeschermingswetvergunning is in ieder geval nodig, waarbij het de vraag is of deze kan worden verleend (ROOD weergegeven in de Streekplanuitwerking).
2. Eén of meerdere factoren beïnvloeden het Natura 2000-gebied negatief:significante gevolgen zijn niet met zekerheid uit te sluiten. Een passende beoordeling is vereist. Een Natuurbeschermingswetvergunning is wellicht nodig (ORANJE weergegeven in de Streekplanuitwerking).
3. Significante gevolgen zijn niet met zekerheid uit te sluiten, maar mitigerende maatregelen lijken op voorhand voldoende effectief inzetbaar te zijn om de plannen in de zoekzone te realiseren zonder nadelige gevolgen. Een Natuurbeschermingswetvergunning is dan niet nodig (GEEL weergegeven in de Streekplanuitwerking).
4. Significante gevolgen zijn met zekerheid uit te sluiten. Het is duidelijk dat hiervoor geen Natuurbeschermingswet nodig is (GROEN weergegeven in de Streekplanuitwerking).

Onderstaande afbeelding toont de beoordeelde zoekzones binnen de gemeente Berkelland.

De volgende tabel geeft de conclusies weer volgens de hierboven beschreven kleuren.

Kern	Code	Conclusie
Beltrum	Symbool	
Borculo	Bo1	
	Bo2	
	Bo3	
	Bo4	
	Bo5	
Eibergen	Ei1	
	Ei4	
	Ei6	
	Ei7	
	Ei8	
	Ei10	
Geesteren	Symbool	
Gelselaar	Symbool	
Haarlo	Symbool	
Neede	Ne1	
	Ne3	
Noordijk	Symbool	
Rekken	Symbool	
Rietmolen	Symbool	
Ruurlo	Ru1	
	Ru3	
	Ru4	
	Ru5	
	Ru6	
	Ru7	
	Ru8	

Voor Berkelland scoren de zoekzones dus GROEN en GEEL. De centrumgebieden behoren echter niet tot de zoekzones, zodat nog een afzonderlijke beoordeling volgens bovenstaande systematiek nodig is.

Centrumgebieden Berkelland

Het gaat bij deze actualisatie alleen om de centra van de vier grote kernen. De dorpscentra van de zeven kleine kernen vallen onder de noemer woongebieden. Hiervoor geldt een afzonderlijk actualisatietraject. Voor de centra van Eibergen, Neede en Ruurlo geldt dat zij op een afstand van meer dan 3 kilometer van een Natura 2000-gebied liggen. Voor deze bedrijventerreinen geldt dat significante gevolgen met zekerheid zijn uit te sluiten, zodat geen passende beoordeling nodig is. Het centrum van Borculo ligt binnen 3 kilometer van een Natura 2000-gebied, zodat uit een voortoets conform de Streekplanuitwerking moet blijken of een passende beoordeling nodig is. Deze voortoets is hieronder in tabelvorm weergegeven.

Borculo	
Natura 2000	Stelkampsveld
Afstand	2200 m
Feitelijk ruimtebeslag	Nee
Versnippering	Nee
Verstoring door licht	Nee
Verstoring door geluid	Nee
Verstoring door aanwezigheid mensen	Nee
Hydrologie	Effect door afstand niet uit te sluiten, vanwege natuurlijke barrières (Berkel en Leerinkbeek) echter wel
Conclusie	Significante effecten zijn uit te sluiten

Uit bovenstaande beoordeling blijkt dat voor alle centrumgebieden significante effecten op Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. In de systematiek van de Streekplanuitwerking komt dit neer op een score GROEN.

Conclusie

Uit de voortoets blijkt dat nadelige effecten op Natura 2000-gebieden ten gevolge van de Berkellandse centrumgebieden (voor zover het de vier grote kernen betreft) met voldoende zekerheid zijn uit te sluiten. Een passende beoordeling is daarom niet nodig. Het is voldoende aannemelijk gemaakt dat de instandhoudingsdoelen van de betreffende gebieden niet in gevaar komen. Natura 2000-gebieden werpen dus geen belemmeringen op bij de actualisatie van de bestemmingsplannen voor de centrumgebieden.